

2021 02 01

Nr. 7-12

Nr.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei**Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijai****Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerijai****Dėl įstatymų projektų, kuriais perkeliama Direktyva 2019/633/ES**

Šiuo raštu Lietuvos prekybos įmonių asociacija (toliau – Asociacija) teikia pasiūlymus dėl 2021 m. sausio 29 d. registruotų Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XI-626 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 91, 11, 12, 14, 15 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 93 ir 94 straipsniais ir priedu įstatymo projekto Nr. 20-5015(5) (toliau – MPĮNVDĮ) ir Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo projekto Nr. 20-5016(5) (toliau – NPPDĮ) (toliau kartu – projektai). **Kartu norime pažymėti, kad labai vertiname socialinį dialogą bei projektų autorių parodytą norą išklaudyti argumentus ir ieškoti pagrįsto, mažmeninės prekybos įmonės nediskriminuojančio ir visapusiškai subalansuoto reguliavimo.**

I. DĖL BAUDOS LUBŲ

Asociacija supranta derinimo pažymoje pateiktus projektų rengėjų argumentus dėl baudos lubų fiksavimo konkrečia suma.

Tačiau manome, kad 0,7 proc. nuo visų metinių pardavimo pajamų, kaip maksimali baudos riba, visgi yra per griežta sankcija. Norime atkreipti dėmesį, kad **ieškodami kompromiso nebeteikiame siūlymo baudą skaičiuoti tik nuo žemės ūkio produkcijos pardavimo pajamų ir sutinkame, kad bauda būtų skaičiuojama nuo visų pajamų**; taigi, skaičiuojant baudą nuo didesnės bazės (visų ūkio subjektų pajamų), būtų logiška mažinti tiek pradinės, tiek maksimalios baudos procentinį dydį. Vertindami projektų autorių tikslą, kad baudos būtų atgrasančios ir tuo pačiu proporcingos, **siūlome maksimalią sankcijos ribą sumažinti iki 0,5 proc. nuo visų metinių pardavimo pajamų**. Atkreipiame dėmesį, kad **tai vis tiek reikštų maksimalios baudos padidinimą dešimtimis kartų**, lyginant su šiuo metu galiojančiu reguliavimu (kai bauda gali siekti iki 120 000 EUR).

Jei šiam kompromisui, visgi, nebūtų pritarta, sankcijos proporcingumui užtikrinti kaip alternatyvą siūlome **pradinį baudos dydį sumažinti iki 0,025 proc.**

II. DĖL ATSAKOMYBĖS UŽ PAVĖLUOTUS MOKĖJIMUS

Apgailestaujame, kad ankstesniame projektų derinimo etape nebuvo rastas sutarimas dėl reguliavimo suvienodinimo taikant sankcijas **už pavėluotus mokėjimus**. Visgi, džiaugiamės, kad kitais klausimais tokį sutarimą radome. Tikimės, kad analogiškas sprendimas bus priimtas ir dėl šių nuostatų, tad pakartotinai teikiame Asociacijos pasiūlymus dėl sankcijų už pavėluotus mokėjimus.

Atsižvelgiant į tai, kad Direktyva ūkio subjektų galią sieja išimtinai su per metus generuojamų pajamų sumomis, o ne žemės ūkio produkcijos pirkėjo veiklos rūšimi, nėra jokio teisinio pagrindo mažmeninės prekybos įmonėms už pavėluotus atsiskaitymus nustatyti griežtesnę atsakomybę, lyginant su atsakomybe, taikoma visiems kitiems žemės ūkio produkcijos pirkėjams. Toks diferencijavimas negali būti grindžiamas mažmeninės prekybos įmonių ir kitų pirkėjų finansiniais pajėgumais (kaip argumentuojama projektų derinimo pažymoje), kadangi **tik administracinė atsakomybė vadovui pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą** (toliau – ANK) **būtų taikoma ir stambiems perdirbėjams bei didmeninės prekybos įmonėms**. Kurių dalies pajamos yra artimos ar net didesnės nei mažmeninės prekybos įmonių.¹

Pažymėtina, kad Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020-10-19 išvadoje nurodyta, kad baudos lubų nustatymas visiems žemės ūkio pirkėjams, išskyrus mažmeninės prekybos įmones, yra diskriminacinis. Atsižvelgdami į tai, projektų rengėjai MPĮNVDĮ pakeitimo projekte ir NPPDĮ projekte suvienodino atsakomybės nuostatas, NPPDĮ atsisakydami baudos lubų fiksuota suma. Analogiškai, vadovaujantis Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalies nuostata, konstituciniais teisingumo ir teisinės valstybės principais bei jų turinį atitinkamai atskleidžiančia Konstitucinio Teismo jurisprudencija, **visų žemės ūkio produkcijos pirkėjų atsakomybė už pavėluotus atsiskaitymus turi būti suvienodinta**.

Tačiau, atsižvelgdami į projektų autorių nuomonę, kad, kai didelę rinkos galią ir didelį skaičių tiekėjų turintys rinkos dalyviai laiku neatsiskato su tiekėjais, neatsiskaitymų grandinė nuvilnija per visą tiekimų grandinę, kas daro didesnę žalą, lyginat su smulkesnių ūkio subjektų veiksmais, **vietoje griežtesnės atsakomybės tik penkiems rinkos dalyviams siūlome ANK 179 straipsnyje numatytus baudos dydžius labiau diferencijuoti pagal pradelstos skolos sumą**. Didesnis baudos dydžio diferencijavimas turės stipresnį atgrasomąjį poveikį visiems didiesiems ūkio subjektams – tiek mažmeninės prekybos įmonėms, tiek stambiems perdirbėjams ar stambioms didmeninės prekybos įmonėms.

Tad Asociacijos siūlo ANK 179 straipsnį papildyti nauja 4 dalimi, numatant, kad, **kai pradelsta skola yra didesnė kaip 100 000 eurų, būtų taikoma bauda iki 9 000 eurų**, atitinkamai pakoreguojant kitas šio straipsnio dalis. Tuo pačiu **MPĮNVDĮ 12 straipsnio 1 dalis būtų papildyta išlyga, kad už NPPDĮ 4 straipsnio 1 dalyje nurodytus draudžiamus veiksmus (pradelstus mokėjimus) MPĮNVDĮ 12 straipsnio 1 dalyje nurodyta atsakomybė nėra taikoma**, tačiau jų vadovai yra traukiami administracinės atsakomybės ANK nustatyta tvarka.

Pagarbiai

Direktorė

Rūta Vainienė

¹ Juridinių asmenų registrai pateiktų finansinių ataskaitų duomenimis mažiausiai 3 didmeninės prekybos įmonių pajamos 2019 m. viršijo 100 mln. Eur, o didžiausios iš jų pajamos buvo 542 mln. Eur, taigi buvo didesnės už 3 iš 5 mažmeninės prekybos įmonių pajamas (5 mažmeninės prekybos įmonių pajamos 2019 m. buvo: 1 709 mln. Eur, 649 mln. Eur, 527 mln. Eur, 469 mln. Eur ir 337 mln. Eur). Registro duomenimis mažiausiai 12 žemės ūkio produkcijos gamintojų pajamos 2019 m. viršijo 100 mln. Eur, iš jų 2 gamintojų pajamos yra artimos vienos mažmeninės prekybos įmonės pajamoms.

